

Przedmiotowy system oceniania z chemii

PSO stworzono w oparciu o program nauczania chemii dla szkoły podstawowej w klasie VII i klasie VIII oraz Statut Szkoły Podstawowej w Ratowicach im. Janusza Korczaka.

I. Przedmiotowy system oceniania z chemii ma na celu:

- przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym), także nauczycielom i dyrektorowi szkoły informacji o efektywności procesu nauczania i uczenia się.
- monitorowanie pracy ucznia, w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanego programu nauczania
- umożliwienie nauczycielowi ustawicznego doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

II. Narzędzia pomiaru i obserwacji osiągnięć uczniów

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

1. Ocenianie bieżące :

a. prace pisemne:

- sprawdziany - obejmują większą partię materiału określoną przez nauczyciela, najczęściej po ukończeniu działu programowego; sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisywane do dziennika elektronicznego;
 - kartkówki - dotyczące materiału z 1 – 3 ostatnich tematów, nie muszą być zapowiadane,
- b. odpowiedzi ustne - (ocenia się odpowiedź pod względem zastosowania języka przedmiotu, umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi, treści)
- c. wyniki pracy grupowej,
- d. karty pracy
- e. prowadzenie dziennika laboratoryjnego
- f. inne, np.: prezentacje multimedialne, ćwiczenia praktyczne , aktywność podczas lekcji

2. Ocenianie długoterminowe,

- obserwacja ucznia (przygotowanie do lekcji, aktywność na lekcjach)
- aktywność poza lekcyjna np. osiągnięcia w konkursach chemicznych, aktywność na kółku chemicznym (np. rozwiązywanie zadań).
- Rozwiązywanie zadań na platformie neon.

III. Kryteria oceniania

1. Propozycję oceny śródrocznej (rocznej) nauczyciel wystawia na 4 tygodnie przed terminem klasyfikacji śródrocznej (rocznej).
2. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją.

3. Formy aktywności ucznia oceniane są w skali stopniowej od 1 do 6:
4. W ocenianiu bieżącym dopuszcza się rozszerzenie skali ocen o stosowanie znaków + / -.
5. Punkty uzyskane ze **sprawdzianów** przeliczane są na stopnie wg następującej skali:

100% - 99 %	celujący
98% - 90%	bardzo dobry
89% - 75%	dobry
74% - 50%	dostateczny
49% - 30%	dopuszczający
29% - 0%	niedostateczny

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów wymagających dostosowania do ich potrzeb edukacyjnych stosuje się dostosowanie formy i odpowiednio do zleceń treści .

6. Punkty uzyskane z **kartkówek** przeliczane są na stopnie wg następującej skali:

100% - 86%	bardzo dobry
85% - 75%	dobry
74% - 50%	dostateczny
49% - 30%	dopuszczający
29% - 0%	niedostateczny

7. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych.
 - rodzice (prawni opiekunowie) mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci na najbliższych po sprawdzenie konsultacjach lub w czasie indywidualnych spotkań z nauczycielem przedmiotu.
8. Wystawienie oceny śródrocznej i rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych i nie jest to średnia arytmetyczna ocen.

Na ocenę mają wpływ wymienione wcześniej formy aktywności według ważności:

- sprawdziany
- kartkówki, odpowiedzi ustne
- prowadzenie dziennik laboratoryjny, karty pracy ucznia
- aktywność , prace dodatkowe
- prezentacje multimedialne, projekty,
- konkursy pozaszkolne

IV. Kontrakt między nauczycielem i uczniem.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Oceny są jawne i udostępnione do wglądu uczniowi i jego rodzicom (prawnym opiekunom w szkole), opatrzone komentarzem ustnym .
3. Ocenie podlegają wszystkie wymienione wyżej obszary aktywności ucznia.
4. Sprawdziany są obowiązkowe.
5. Sprawdziany są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy.

6. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian, to ma obowiązek napisać go w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły w terminie ustalonym z nauczycielem, nie spełnienie tego obowiązku skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej ze sprawdzianu.
7. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną i dopuszczającą ze sprawdzianu. Poprawa oceny jest obowiązkowa w przypadku oceny niedostatecznej a dobrowolna przy uzyskaniu oceny dopuszczającej. Należy to zrobić w ciągu dwóch tygodni od dnia podania informacji o ocenach. Przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznych brane są pod uwagę obie oceny z danego sprawdzianu.
8. W sytuacjach dłuższej nieobecności ucznia nauczyciel wyznacza indywidualny termin na poprawę sprawdzianu i napisania zaległych prac.
9. Zaliczenia poprawkowe lub zaległych sprawdzianów odbywają się na konsultacjach lub wyznaczonych terminach.
10. Krótkie kartkówki, obejmujące maksymalnie 3 ostatnie tematy, nie muszą być zapowiedziane i nie podlegają poprawie.
11. Ocena z odpowiedzi ustnej nie podlega poprawie.
12. Po dłuższej nieobecności ucznia w szkole (usprawiedliwionej – powyżej tygodnia) i po zgłoszeniu nauczycielowi zaistniałego faktu, uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień.
13. Uczeń ma prawo **do dwukrotnego**, w ciągu każdego półrocza, nieprzygotowania do lekcji. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak zeszytu przedmiotowego lub brak pracy domowej, lub nieprzygotowanie do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
14. W przypadku otrzymania oceny 5 lub 6 ze sprawdzianu uczeń otrzymuje dodatkowe nieprzygotowanie w semestrze (np).
15. Po wykorzystaniu określonego powyżej limitu nieprzygotowań, otrzymuje każdorazowo minus (po uzyskaniu trzech, otrzymuje ocenę niedostateczną).
16. Uczeń ma obowiązek zgłosić nieprzygotowanie do lekcji przed jej rozpoczęciem.

IV. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

1. W procesie oceniania obowiązuje zasada kumulowania wymagań – ocenę wyższą może uzyskać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania związane z ocenami niższymi:
 - Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - ✓ nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu
 - ✓ nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela
 - ✓ nie zna symboliki chemicznej
 - ✓ nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań chemicznych nawet z pomocą nauczyciela.
 - Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
 - ✓ ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
 - ✓ z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
 - ✓ z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia chemiczne, zapisuje proste wzory i równania reakcji
 - Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował w zakresie podstawowym te wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia,
 - ✓ z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
 - ✓ z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: układ okresowy pierwiastków chemicznych, wykresy, tablice chemiczne,
 - ✓ z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
 - ✓ z pomocą nauczyciela zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.
- Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - ✓ opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
 - ✓ poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
 - ✓ korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic chemicznych i innych źródeł wiedzy chemicznej,
 - ✓ bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
 - ✓ zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych,
 - ✓ samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności.
 - Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - ✓ opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
 - ✓ stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
 - ✓ wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic chemicznych, encyklopedii, Internetu,
 - ✓ projektuje i bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
 - ✓ biegle zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności.
 - Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
 - ✓ opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
 - ✓ stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
 - ✓ formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
 - ✓ proponuje rozwiązania nietypowe,
 - ✓ osiąga sukcesy w konkursach chemicznych na szczeblu wyższym niż szkolny.

V. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe w zależności od indywidualnych potrzeb, oraz zaleceń poradni zawartych w orzeczeniu lub opinii, powinno dotyczyć głównie form i metod pracy z uczniem, nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną ani prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej.

Niepełnosprawność intelektualna – upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim

Uczniowie mają prawo do:

- wydłużonego czasu pracy kontrolnej,

- obniżonego progu punktacji w pracach pisemnych,
- mniejszej ilości zadań,
- indywidualnej pomocy nauczyciela w trakcie pisania pracy.
- innych kryteriów oceny przy sprawdzaniu zadań testowych.
- podawanie poleceń w prostszej formie i unikania pytań problemowych, przekrojowych,
- nie oceniania negatywnego na tle klasy
- korzystania z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.

Niepełnosprawność intelektualna wynikająca z **autyzmu**

Uczniowie mają prawo do:

- wydłużonego czasu pracy kontrolnej
- stosowania częstszych zachęt i pochwał wobec ucznia,
- podawanie poleceń w prostszej formie i unikania pytań problemowych, przekrojowych,
- stosowania innych kryteriów oceny przy sprawdzaniu zadań testowych
- nie oceniania negatywnego na forum klasy,
- indywidualnej pomocy nauczyciela w trakcie pisania pracy.
- korzystania z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.

Niepełnosprawność intelektualna wynikająca z **Zespołu Aspergera**

Uczniowie mają prawo do:

- wydłużenia lub ustalenia określonego czasu pracy (odliczania upływu czasu na wykonanie zadania),
- stosowania pochwał wobec ucznia,
- podawanie poleceń w prostszej formie i unikania pytań problemowych, przekrojowych,
- stosowania innych kryteriów oceny przy sprawdzaniu zadań testowych
- nie oceniania negatywnego na forum klasy,
- indywidualnej pomocy nauczyciela w trakcie pisania pracy.
- korzystania z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.

Niepełnosprawność związana z **dysfunkcją wzroku (uczniowie słabo widzący)**

Uczniowie mają prawo do:

- dostosowania kroju, wielkości i grubości czcionki
- dostosowania tła tekstu stosując zasadę kontrastu barw np. poprzez zakreślacze, okienko - typoskop, oraz dostarczano informacji dotykowej (uwypuklone litery, wzory),
- udostępnienia tekstów (np. testy sprawdzające wiedzę) w wersji powiększonej lub stosowania pomoce optycznych
- preferowania odpowiedzi ustnej poprzez zadawanie dodatkowych naprowadzających pytań czy odwoływać się do analogicznych, znanych z lekcji przykładów
- umożliwienia uczniowi korzystania z komputera na lekcji i urządzeń elektronicznych wspomagających ucznia słabowidzącego,
- nie oceniania negatywnego na forum klasy.

Niepełnosprawność związana z **dysfunkcją słuchu**

Uczniowie mają prawo do:

- eliminowania zbędnego hałasu, zapewnienie mu spokoju i ciszy podczas pracy na lekcji,
- upewnienia się przez nauczyciela czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia. W przypadku trudności należy zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie,
- przy ocenie prac pisemnych ucznia nie uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu
- nie oceniania negatywnego na forum klasy

Specyficzne trudności w uczeniu: - **Dysleksja**

Uczniowie mają prawo do:

- kontrolowania stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów
- zmniejszenia ilości zadań (poleceń) do wykonania podczas prac kontrolnych
- wydłużanego czasu pracy ucznia. Formy te powinny być stosowane zamiennie
- stosowania testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami
- preferowania odpowiedzi ustnej poprzez zadawanie dodatkowych naprowadzających pytań czy odwoływać się do analogicznych, znanych z lekcji przykładów.
- uprzedzania ucznia o tym, że będzie pytany
- nagradzania ucznia za poprawę wyników w nauce,
- nie oceniano ucznia negatywnie na forum klasy.
- do rozłożenia w czasie naukę definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych, częste ich przypominanie i utrwalanie,
- nie wrywania do natychmiastowej odpowiedzi, przygotowania wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany,
- do sprawdzenia przez nauczyciela, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielania dodatkowych wskazówek,
- uwzględnienia trudności związanych z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych, itp.,
- oceniania toku rozumowania, nawet gdy ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikało z pomyłek rachunkowych,

Specyficzne trudności w uczeniu - Dyskalkulia

Uczniowie mają prawo do:

- oceniania toku rozumowania, nawet gdy ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikało z pomyłek rachunkowych,
- uwzględnienia trudności związanych z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych, itp.,
- nie oceniano ucznia negatywnie na forum klasy.
- do rozłożenia w czasie naukę definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych, częste ich przypominanie i utrwalanie,

Specyficzne trudności w uczeniu - Dysgrafia

Uczniowie mają prawo do:

- sprawdziany w formie testów wyboru, zadań z lukami lub do dokończenia zdania
- akceptacji pisma drukowanego
- preferowania : formy „rozmowy” ucznia z nauczycielem jako odpowiedzi ustnej
- uwzględnienia trudności związanych z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych, itp.,
- zmniejszenia ilości zadań (poleceń) do wykonania podczas prac kontrolnych
- wydłużanego czasu pracy ucznia. Formy te powinny być stosowane zamiennie

ADHD (zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi, zespołem hiperkinetycznym)

Uczniowie mają prawo do:

- wydłużonego czasu pracy kontrolnej
- stosowania pochwał wobec ucznia,
- podawanie poleceń w prostszej formie i unikania pytań problemowych, przekrojowych,
- stosowania innych kryteriów oceny przy sprawdzaniu zadań testowych

- nie oceniania negatywnego na forum klasy,
- indywidualnej pomocy nauczyciela w trakcie pisania pracy.
- do sprawdzenia przez nauczyciela, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielania dodatkowych wskazówek.,
- powtarzać polecenia, formułowania krótkich pytań.

Dostosowanie wymagań dla cudzoziemców:

- umożliwienie korzystania podczas lekcji ze słownika dwujęzycznego,
- stosowanie języka instrukcji w komunikacji z uczniem cudzoziemcem (krótkie polecenia, np. ułóż, narysuj),
 - formułowanie pytań skierowanych w sposób jasny, krótki oraz dostosowany do poziomu znajomości języka polskiego,
 - udzielanie informacji zwrotnej podczas lekcji,
 - stosowanie bogatego materiału ikonograficznego (zdjęcia, mapy, wykresy, schematy) przy wyjaśnianiu zagadnień tematycznych,
 - monitorowanie pracy ucznia i jego postępów,
 - włączanie ucznia cudzoziemca w pracę zespołową i dostosowywanie instrukcji do jego językowych umiejętności,
 - akceptowanie każdej formy wypowiedzi świadczącej o zrozumieniu zagadnienia (nawet jednorazową czy błędną gramatycznie),
 - gramatykę należy traktować w sposób funkcjonalny
 - prace domowe należy dostosować do możliwości językowych ucznia cudzoziemca
 - podczas sprawdzianów i kartkówek dłuższy czas lub zadania dostosowane do umiejętności językowych.